

Programma

4 daagse cursus Lachgassedatie

basiscursus voor
tandartsen/mondhygiënisten*/artsen

22 -25 mei 2019

Organisatie: de cursus wordt verzorgd door ACTA en ACTA Dental Education BV

Locatie: ACTA, Gustav Mahlerlaan 3004, 1081 LA Amsterdam

Contact: ACTA Dental Education, ☎ 020-5980645 of 📧 ade@acta.nl

*zie verder voor voorwaarden voor het volgen van de cursus en het toedienen van lachgas ('Voorwaarden voor deelname aan de cursus en ontvangen van een certificaat')

Voorwaarden voor deelname aan de cursus en ontvangen van een certificaat

De cursus is opengesteld voor:

- tandartsen
- mondhygiënisten
- artsen
- tandheelkundig of medisch specialisten

➔ *Het certificaat wordt verstrekt nadat alle theoretische onderdelen zijn bijgewoond, de toets is gehaald en de praktijkoefeningen met voldoende resultaat zijn uitgevoerd.*

➔ *Mondhygiënisten mogen lachgas toedienen, na het succesvol afronden van de cursus en in aanwezigheid van een (tand)arts die bevoegd is lachgas toe te dienen. Mondhygiënisten krijgen een certificaat met daarop deze voorwaarde.*

Verplichte literatuur (leerstof voor de toets)

- Broers DLM, Knape JTA, Weimann J, Waegemaekers MATM, Hortensius J, Brands WG. Voorwaarden voor het toepassen van lichte (inhalatie)sedatie met zuurstof-lachgas door tandartsen, artsen en mondhygiënisten. Maart 2017
- Makkes PC. Lachgas als sedativum. Ned Tijdschr Tandheelkd 1991; 98: 467-470
- Makkes PC, Broers DLM. Lachgassedatie in de tandheelkunde. Ned Tandartsenblad 2011; 13: 18-19.
- Makkes PC, Jonker MJ, Turk T. Lachgassedatie onmisbaar bij de tandheelkundige behandeling van gehandicapten en angstigen. Ned Tijdschr Geneeskd 2006; 150: 1055-1058.

Deze verplichte literatuur en de cursusstof die op 22 en 23 mei wordt behandeld is leerstof voor de toets die op 23 mei wordt afgenomen.

Naslagwerk (geen leerstof)

- Malamed SF. Sedation. A guide to patient management. Fifth edition, 2010. Section I, II, IV, VII, VIII (Section VIII met uitzondering van 'physical restraint' in chapter 35, 'The Pediatric Patient')

Let op: in Nederland mag maximaal 50% lachgas worden toegediend voor lichte sedatie in de mondzorg. Dit is anders dan in Amerika. Daar mag een tandarts tot 70% lachgas toedienen. Het is een Amerikaans boek, dus daar wordt gesproken over maximaal 70% lachgas.

DOCENTEN

- **Mw. D.L.M. Broers**, directeur Zorg, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA), cursusleider
- **Mw. M.N.M. Stufkens-Volman**, arts-assistent cardiologie Gelre ziekenhuis en docent Advanced Life Support en ABCDE-opvang bij Expert College
- **Dhr. R. de Groot**, directeur firma Grodenta en firma Total Care Oisterwijk
- **Dhr. S.W. de Poot**, MSc, arbeidshygiënist/RAH Arbodienst Amsterdam UMC, locatie AMC
- **Prof. dr. J. Weimann**, D.E.A.A., anesthesioloog, hoofd afdeling Anesthesiologie en Intensive Care Sankt Gertrauden-Krankenhaus Berlijn

Patiënten

Op vrijdag en zaterdagochtend vindt het praktijkgedeelte van de cursus plaats.

→ *Deelnemers regelen zelf 2 "patiënten" en informeren hen over tijd en plaats!
Kinderen vanaf 6 jaar mogen ook meedoen.*

Het doel van de behandelingen is het opdoen van ervaring met lachgassedatie. De tandheelkundige behandeling is daaraan ondergeschikt. Met andere woorden: het gaat er vooral om patiënten mee te nemen die het leuk vinden een keer te ervaren wat lachgassedatie is, en geen patiënten waarbij uitgebreide tandheelkundige behandelingen moeten worden gedaan of die zeer angstig zijn. Hiervoor is de setting niet geschikt. Het verwijderen van tandsteen of polijsten onder lachgassedatie is voldoende. Een andere kleine behandeling mag ook.

Aantal patiënten en groepsindeling

Elke behandelbox wordt gedeeld door een team van drie of vier deelnemers: (tand)artsen of mondhygiënist en hebben elk een praktijkbegeleider.

Op vrijdagochtend zullen de deelnemers in elke team, afwisselend de '(oefen)patiënt' zijn.

Op vrijdagmiddag en zaterdagochtend zullen de deelnemers, in elk team, afwisselend de tandarts, assistent of observator zijn. Dan wordt er gewerkt met 'eigen meegenomen patiënten'.

Het aantal patiënten dat iedere deelnemer voor de praktijkdagen (= 24 en 25 mei) nodig heeft is in totaal 2: een patiënt op vrijdagmiddag en een op zaterdagochtend.

Er worden behandelprogramma's gemaakt waardoor vooraf nog geen exacte dag of tijd aan de patiënten kan doorgegeven worden. U kunt dus aanvankelijk alleen afspreken dat het 24 of 25 mei wordt.

De namen van de patiënten kunnen worden doorgegeven aan Reina Evendik (r.evendik@acta.nl). Zij maakt de indeling. De planning wordt aan alle deelnemers gestuurd. U kunt aan de hand van de planning uw patiënten op de hoogte brengen van het tijdstip dat zij op ACTA worden verwacht. Per patiënt wordt ongeveer 60 minuten gerekend. Er wordt naar gestreefd de patiënten bij hun eigen tandarts of mondhygiënist in te delen. Dit zal niet altijd mogelijk zijn. Het kan dus ook zijn dat een patiënt door een andere tandarts of mondhygiënist wordt geseedeerd.

Voor de oefeningen op vrijdagochtend 24 mei zijn geen externe 'patiënten' nodig, omdat de cursisten zelf de patiënten zijn.

Indicaties/contra-indicaties

Let bij het selecteren van de patiënten vooraf goed op indicaties/contra-indicaties voor lachgassedatie (zie het toegezonden document: Broers DLM, Knape JTA, Weimann J, Waegemaekers MATM, Hortensius J, Brands WG. Voorwaarden voor het toepassen van lichte (inhalatie)sedatie met zuurstof-lachgas door tandartsen, artsen en mondhygiënist. Maart 2017.

Op de KNMT website

(https://www.knmt.nl/sites/default/files/handvatten_lachgassedatie_2017.pdf) kunt u de voorwaarden voor het toepassen van lichte (inhalatie)sedatie in de tandheelkunde met zuurstof-lachgas door tandartsen, artsen en mondhygiënist, downloaden.

Programma 2019

theoretisch deel

- woensdag 22 mei
- donderdag 23 mei

woensdag 22 mei

<i>08:30 uur</i>	<i>Ontvangst met koffie/thee en registratie cursisten</i>	
09:00 uur	Opening, mededelingen	mw. Broers
09:15 uur	Lachgassedatie <ul style="list-style-type: none"> • Eigenschappen lachgas • Voor wie en door wie?	mw. Broers
10:15 uur	Demonstratie apparatuur, uitleg procedure en praktijkoefening	mw. Broers
<i>11:00 uur</i>	<i>Koffie/thee</i>	
11:15 uur	Apparatuur: werkwijze, regels en richtlijnen	dhr. de Groot
<i>12:15 uur</i>	<i>Lunch</i>	
13:00 uur	Monitoring van de patiënt: de rol van de behandelaar en de assistent	mw. Broers
13:30 uur	Basic Live Support in de mondzorg	mw. Stufkens-Volman
14:30 uur	Gezond toepassen van lachgas	dhr. de Poot
<i>15:30 uur</i>	<i>Koffie/thee</i>	
16:00 uur	fasen van sedatie, theorie en voorbeelden	mw. Broers
<i>17.00 uur</i>	<i>Einde cursusdag</i>	

donderdag 23 mei

<i>08:30 uur</i>	<i>Ontvangst met koffie/thee</i>	
09:00 uur	Lachgassedatie, tips en trucs	mw. Broers
10:00 uur	Lachgassedatie, praktijkvoorbeelden	mw. Broers
<i>11.00 uur</i>	<i>Koffie/thee</i>	
11:30 uur	Nitrous Oxide: chemical, physiological and biological aspects	dhr. Weimann
<i>13:00 uur</i>	<i>Lunch</i>	
14:00 uur	Nitrous Oxide: clinical and practical aspects	dhr. Weimann
<i>15:00 uur</i>	<i>Koffie/thee</i>	
15:30 uur	Lachgassedatie bij kinderen en bij patiënten met een (verstandelijke/lichamelijke) beperking	mw. Broers
16:30 uur	toets	
<i>17.30 uur</i>	<i>Einde cursusdag</i>	

Programma

praktijkdeel

- vrijdag 24 mei
- zaterdag 25 mei

Vrijdag 24 mei, ochtendprogramma

08:30 uur   **Ontvangst met koffie/thee**

08.45 uur   **Testen lachgasapparatuur**

Praktijkbegeleiders:

1. dhr. Bosch
2. dhr. Engel
3. mw. Engel
4. dhr. ter Pelkwijk
5. mw. Hoedemaker
6. mw. Janssen
7. mw. Huijboom
8. mw. van der Laan
9. dhr. Roodenburg
10. mw. van der Wielen

Dhr. de Poot (lachgasmetingen)

09:00 uur   **Sedatie van medecursisten**

Praktijkbegeleiders (zie boven)

Behandeltijden:

- ➔ 9:00 – 10:00 uur
- ➔ 10.00 – 11:00 uur
- ➔ 11:00 – 12:00 uur

Doorlopend   **Koffie/thee**

12:00 uur   **Lunch**

Vrijdag 24 mei, middagprogramma

12:45 uur   **Evaluatie sedaties**   **mw. Broers**

13.15 uur   **Sedatie van externe patiënten**

Praktijkbegeleiders:

1. dhr. Bosch
2. dhr. Engel
3. mw. Engel
4. dhr. ter Pelkwijk
5. mw. Hoedemaker
6. mw. Janssen
7. mw. Huijboom
8. mw. van der Laan
9. mw. van der Meer
10. dhr. Roodenburg
11. dhr. al Saudi
12. mw. van der Wielen

dhr. de Poot (lachgasmetingen)

Behandeltijden:

- ➔ 13:15 – 14:15 uur
- ➔ 14.15 – 15:15 uur
- ➔ 15:15 – 16:15 uur

Doorlopend   *Koffie/thee*

16.15 uur   **Einde cursusdag**

Zaterdag 25 mei

08:30 uur   **Ontvangst met koffie/thee**

08.45 uur   **Testen lachgasapparatuur**

Praktijkbegeleiders:

1. dhr. Bosch
2. mw. Delmee
3. dhr. Engel
4. mw. Engel
5. mw. Hoedemaker
6. mw. Janssen
7. dhr. ter Pelkwijk
8. mw. Huijboom
9. mw. van der Laan
10. mw. van der Meer
11. dhr. Roodenburg
12. dhr. al Saudi
13. mw. Ucar

Dhr. de Poot (lachgasmetingen)

09:00 uur   **Sedatie van externe patiënten**

Praktijkbegeleiders: zie boven

Behandeltijden:

- ➔ 9:00 – 10:00 uur
- ➔ 10:00 – 11:00 uur
- ➔ 11:00 – 12:00 uur

Doorlopend   **Koffie/thee**

12:00 uur   **Evaluatie sedaties**

mw. Broers

12.30 uur   **Uitreiking getuigschriften**

Einde cursus